

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

127 111 111

BRNO 1980

Ze se při vyzdvihování zcela rozpadla. Zatím co ostatní sídlištní jámy obsahovaly jen nepatrné množství keramického materiálu, poskytla ho více sídlištní jáma č.2. Ze získaných střepů mohla být rekonstruována horní polovina větší nádoby zásobnicového charakteru, zdobená v podhrdlí dvěma úzkými horizontálními žlábkami a pod nimi hrubým prstováním v šikmém směru. Průběh žlábků přerušovaly dva pupíky. Dále se z této jámy podařilo zachránit části tří středně velkých nádob. Jedna je hrncovitěho tvaru s vyhnutým okrajem. Ve střední části těla je zdobena třemi horizontálními žlábkami, přerušovanými rovněž pupíky, od nichž prochází směrem ke dnu táž žlábková výzdoba. Další dvě části nádob jsou velké střepy bez výzdoby s vyhnutým a zaobleným okrajem. V tomto objektu se nacházel také zlomek keramického závaží, jeden rohový ústěp a na dně více roztroušených dřevěných uhlíků. Pozoruhodným byl dále objekt č.5, který obsahoval porušený a patrně vykradený únětický hrob se značně zvětřalými zbytky kostry. Dlouhé kosti nohou nasvědčovaly skrčené poloze a kryly v prostoru pánve malý profilovaný hrnek s ouškem bez výzdoby. Kostí horní poloviny těla se zachovaly pouze ve fragmentech a zcela zpřeházené.

Nálezy získané z osmi rozrušených objektů u Dolních Dunajovic dokládají východně od jihovýchodního okraje obce existenci únětického sídliště a snad i pohřebiště ze starší doby bronzové, které rozšiřuje dřívější nálezy téže kultury na území obce a nové objevy v jejím okolí.

P o z n á m k a :

1 K. Schirmeisen, Vorgeschichtsfunde aus dem Brünner Gebiet und aus Südmähren. Zeitschrift f. Geschichte Mährens und Schlesiens 34, 1932, 110 a d.

Únětická Siedlung bei Dolní Dunajovice / Bez. Břeclav /. Bei Erdarbeiten, die zum Anschluss der einzelnen Bohrungen des bedeutenden Erdgasleiters zwischen Dolní Dunajovice und Dolní Věstonice und seiner Ableitung in das Zentralnetz bei Hustopeče führten, wurden erfasst und im Rahmen der Rettungsgrabungen Siedlungsobjekte bei Dolní Dunajovice, Strachotín und Pouzdřany untersucht.

Der Bagger störte beim Aushub für die Verbindungsleitung am südöstlichen Rand der Gemeinde Dolní Dunajovice acht Objekte aus der älteren Bronzezeit. Das erste von diesen enthielt unter einem grossen Sandsteinblock, zwei ineinander gelegte Schlüssel, das zweite einige grössere Gefässsteile und mehr atypisches Scherbenmaterial gemeinsam mit Tierknochen. Objekt Nr. 5 war vermutlich ein ausgeraubtes Grab mit durcheinandergeworfenen unkompletten Skelettüberresten und einem kleinen Topf mit Henkel. Die übrigen Objekte enthielten nur wenig und ziemlich fragmentarisches grösstenteils atypisches Scherbenmaterial. Die Ergebnisse der schnellen Rettungsaktion erweitern die früheren Funde der Únětická Kultur im Raume der Gemeinde und neue Entdeckungen in ihrer Umgebung.

DRUHÝ ROK VÝZKUMU ÚNĚTICKÉHO POHŘEBIŠTĚ VE ŠTĚRKOVNĚ STÁTNÍHO STATKU V MUŠOVĚ

/okr. Břeclav /

Stanislav Stuchlík, AŮ ČSAV Brno

/Obr. 8 /

Od března do května a od září do října 1977 probíhal opět záchranný výzkum únětického pohřebiště ve štěrkovně Státního statku v Mušově. Naleziště, ležící v trati "Na pískách" /někdy zvané též "Písky" /, se nachází asi 2,5 km jižně od Mušova na pravém břehu Dyje v blízkosti kóty 177. V sezoně 1976 zde bylo prozkoumáno 30 objektů, z čehož větší část tvořily hroby únětické kultury. Dále byly ve štěrkovně prozkoumány ještě sídlištní objekty z eneolitu, mladší doby bronzové a latěnu.

V roce 1977 se na lokalitě zachránilo dalších 30 objektů. Část objektů tvořily kulevé jamky, u nichž se však nepodařilo vysledovat půdorys žádné stavby a pro nedostatek materiálu je nebylo možno ani datovat. Ojedinelé se objevily i jámy z doby bronzové a latěnu. Podstatnou část prozkoumaných objektů tvoří opět hroby únětické kultury. Většina jich byla vykradena a ve všech případech byl zásah veden na horní polovinu těla. V řadě hrobů se podařilo zjistit i stopy po dřevěných rakvích.

Nevykradených hrobů bylo na pohřebišti pouze několik. Patří mezi ně například hrob 40 s pohřbem dítěte, který obsahoval 3 nádoby a řadu bronzových předmětů. Na krku dítěte spočíval nákrčník z bronzové tyčinky, na prsou byla jehlice, na rukou byl pár náramků z bronzového plechu zdobeného vybitým ornamentem a na nohou byl pár náramků bototického typu, které byly v tomto případě použity jako nánožníky.

Zcela unikátní byl však hrob 58, který na půdorysu měřil 370x220 cm a jeho hloubka činila 420 cm. Hrobová jáma byla vyplněna obrovským množstvím velkých kamenů, které tvořily souvislou vrstvu od povrchu až po rakev. Pohřeb byl uložen v dřevěné rakvi, která byla vytesaná z kmene stromu a byla rovněž obložena kameny. Hrob byl vykraden a z původního obsahu zůstal pouze velký hrnek, malé osudíčko

a miska, která byla zloději vyhozena z hrobu a zůstala zachována v zásypu hrobové jámy. Kromě keramiky byla v hrobě nalezena ještě bronzová dýka s litou rukojetí, jež byla uložena u nohy a patrně proto to nebyla při vykradení hrobu objevena.

Doposud bylo na této lokalitě objeveno a prozkoumáno 28 únětických hrobů. V současné době není lokalita bezprostředně ohrožena, avšak i nadále bude sledována, aby v případě pokračování zemních prací v této oblasti byly zachráněny všechny objekty.

P o z n á m k a :

- 1 S. Stuchlík, Záchranný výzkum únětického pohřebiště a dalších pravěkých objektů ve štěrkovně v Mušově, PV 1976, 29.

Zweites Grabungsjahr des Úněticer Gräberfeldes in der Schottergrube des Staatsgutes in Mušov / Bez. Břeclav/. Im Jahre 1977 verlief wiederum die Rettungsgrabung des Úněticer Gräberfeldes in der Schottergrube des Staatsgutes in Mušov, wobei weitere dreissig Objekte untersucht wurden. Einen Teil der Objekte bildeten Pfostengruben, bei denen es nicht gelang, den Grundriss irgendeines Baues zu verfolgen und ebenfalls war eine Datierung nicht möglich. Den wesentlichen Teil der untersuchten Objekte bildeten Gräber der Úněticer Kultur. In der Mehrzahl waren sie ausgestohlen und in vielen Gräbern wurden auch Spuren von Holzgeräten festgestellt. Unikat war Grab Nr. 58, das im Grundriss 360 x 220 cm mass und seine Tiefe betrug 420 cm. Die Grabgrube war mit einer riesigen Menge grosser Steine ausgefüllt, die eine zusammenhängende Schicht von der Oberfläche bis zum Sarge bildeten. Das Grab war ausgeraubt und von dem ursprünglichen Inhalt blieb nur ein Topf, eine Schlüssel und ein bronzener Dolch mit gegossenem Griff erhalten.

NÁLEZY ÚNĚTICKÉ KULTURY Z DRYŠIC

/okr. Vyškov /

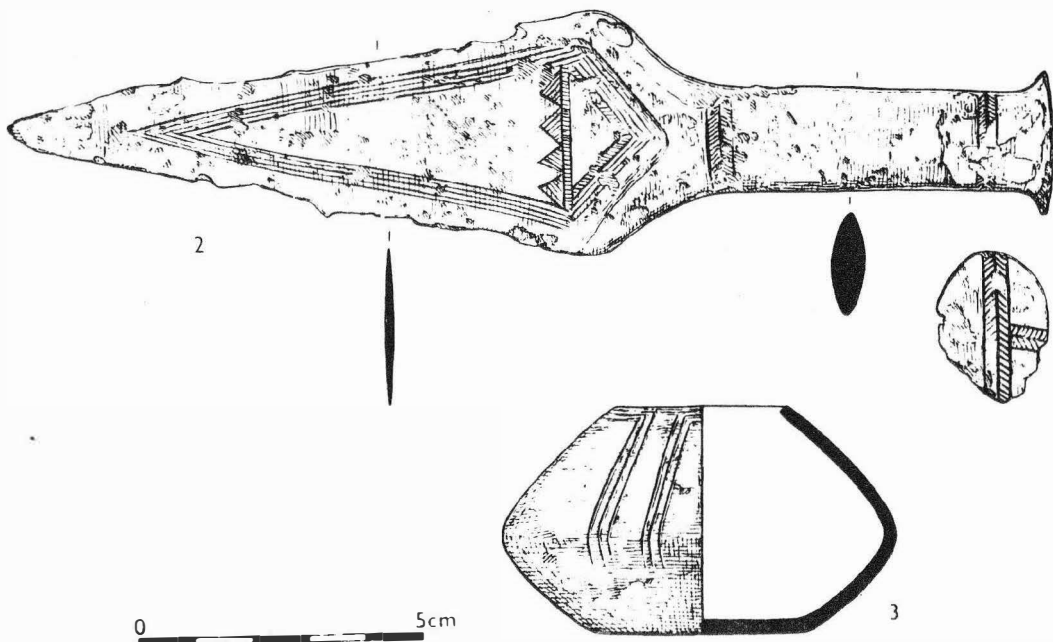
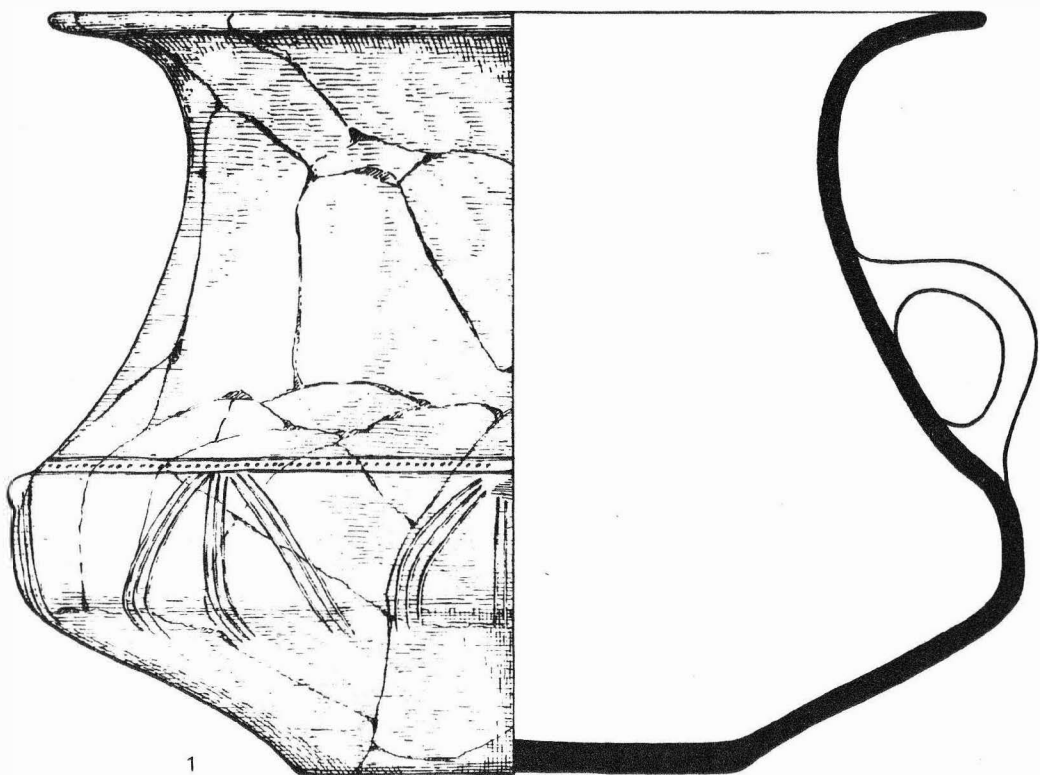
Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

V srpnu 1977 prováděli členové Vlastivědného kroužku z Drysic pod vedením K. Nováka povrchový sběr v okolí Drysic. Při výzkumu narazili v trati "Přední díly", která se nachází asi 1 km na východ od obce na větší množství atypického střepového materiálu. V místě výskytu provedli odkryv plochy asi 2 x 2 m a zjistili, že černá hlína v tomto místě dosahuje mocnosti 80 cm. V této vrstvě našli několik střepů a zvířecích kostí. Mezi materiálem byl zastoupen střep z nádoby s prohnutým hrdlem zdobeným plastickým výčnělkem, střep z misky s prohnutým hrdlem, páskové ucho z větší nádoby a střep ode dna. Materiál pochází z porušeného sídlištního objektu nebo kulturní vrstvy a je možno ho datovat do období únětické kultury, v případě střepu s výčnělkem lze uvažovat o zařazení do mladšího období únětické kultury nebo do věteřovského typu. Nálezy, na které upozornil V. Knap z Drysic, nejsou prvními doklady únětického osídlení v těchto místech. Při orbě v roce 1961 v trati "Zadní díly" bylo porušeno sídliště a pravděpodobně i pohřebiště únětické kultury. Obě naleziště spolu patrně souvisí a tvoří jeden celek.

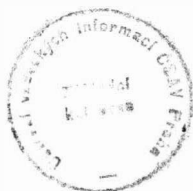
P o z n á m k a :

- 1 J. Meduna, Únětické sídliště a pohřebiště v Drysicích /okr. Vyškov /, PV 1961, Brno 1962, 50.

Funde der Úněticer Kultur aus Dryšice / Bez. Vyškov/. Im August 1977 führten Mitglieder des Heimatkundlichen Zirkels aus Dryšice eine Terrainbegehung in der Umgebung von Dryšice durch. Bei der Untersuchung stiessen sie in der Flur "Přední díly" auf eine grössere Menge von Scherbenmaterial. Sie führten hier auf einer Fläche von 2 x 2 m eine Abdeckung durch und gewannen weiteres Scherbenmaterial, das aus einem zerstörten Siedlungsobjekt oder aus der Kulturschicht stammt. Das Material kann in die Úněticer Kultur datiert werden.

Obr. 8
 Mušov /okr. Břeclav/. Nálezy z pohřebiště únětické kultury. - Funde aus dem Gräberfeld der Únětické Kultur.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné